

Oponentní posudek

diplomové práce studenta **Ladislava Drhy** na téma
„Otázka volného pohybu pacientů v právu EU“

Předložená diplomová práce studenta **Ladislava Drhy** pojímá zvolené téma především formou analyticky obohacené deskripce předmětné materie v dimenzi normativní, judiciální i doktrinární. **Cílem práce** (s. 6) je charakterizovat postavení pacienta a zdravotní péče v právu EU ve vztahu k občanům EU, tj. ve významu jejich integrovaného působení. Cíl práce je oponenturou hodnocen jako kvalitní, neotřelý a poskytující značný prostor pro odbornou kreativitu a bádání diplomanta.

Po **stránce formální** práce obsahuje 101 stran vlastního textu čítajícího úvod, pět základních kapitol dále vnitřně členěných do subkapitol a závěr. Dále obsahuje resumé v anglickém jazyce, seznam použité literatury a dalších pramenů. Ten zahrnuje knižní (monografie, encyklopedická díla i učebnice) i časopiseckou literaturu, výčet použité judikatury ESD, normativních zdrojů a internetových pramenů. Celkový rozsah práce je nadprůměrný, obsahuje veškeré obligatorně požadované součásti, úprava stránek odpovídá požadavkům na náležitosti normostran.

Připomínky lze mít k některým zcela zbytečným formálním rezervám jednotlivých seznamů použitých zdrojů. Seznam použitých mezinárodních dokumentů čítá bez rozlišení mezinárodní smlouvy i prameny práva EU, navíc někdy v nepřesném či neaktuálním označení (kupř. „Charta“ základních práv EU nese od nabytí účinnosti Lisabonské smlouvy již název „Listina“). V seznamu použitých právních předpisů jsou bez zřejmého důvodu řazeny též předpisy v práci nepoužité (srov. větu na konci tohoto seznamu), přičemž v některých případech je označení opět nepřesné (srov. právní formu Listiny základních práv a svobod). Seznam děl knižní a časopisecké literatury navíc postrádá abecední řazení. Drobné formální nedostatky jistě nejsou klíčovými kritérii hodnocení, autor se jim však mohl snadno vyhnout při vyšší pečlivosti závěrečné redakce své práce.

Po **stránce práce s odbornými zdroji** prokazuje diplomant potřebnou orientaci v odborné terminologii, obsahu zkoumané materie, normativní úpravě i relevantní judikatuře. Poznámkový aparát je koncipován formou poznámek pod čarou na jednotlivých stranách převážně v podobě prostých odkazů, ve standardní úrovni kvantitativní i kvantitativní, a v intencích požadavků citační normy. Rozsah použitých odborných zdrojů je postačující, přičemž velkou předností je zde aktivní zapojení většího množství cizojazyčných (až na jednu výjimku psaných francouzsky) doktrinárních pramenů, in concreto 7 titulů knižních a 4 časopisecké. Výběr odborných pramenů je relevantní a splňující požadavky na tento typ práce kladené, byť počet česky psaných pramenů mohl být vyšší a v některých případech též aktuálnější.

Po **stránce koncepční** diplomant nejprve zasazuje zkoumanou materii do obecnějších souvislostí volného pohybu osob, služeb a ochrany spotřebitele (s. 12an.), aby se následně podrobněji zaměřil na oblasti sociálního zabezpečení ve vztahu k nemoci jako sociální události (s. 52an.) s rozborem konkrétních dávek poskytovaných v nemoci (s. 72an.), výběr nejvýznamnější judikatury SDEU (s. 86an.) a sekundární právní úpravu směrnicemi v oblasti přeshraniční zdravotní péče (s. 97an.). Z pozice oponentury by se za vhodnější jevila pouze záměna pořadí řazení páté a šesté kapitoly, aby došlo nejprve k vyčerpání materie v oblasti normativní, a až následně bylo přikročeno k reflexi judiciální. Jinak je ve svém komplexu zvolená koncepce zdařilá a logicky konsistentní, s vhodnou vnitřní koordinací i vyvážeností a systematickým pojetím na pozadí přiměřené gradační linie.

Po **stránce strukturální** má dílo odpovídající a vhodně pojatou vnitřní strukturu, s patřičným záběrem i členěním v horizontálním i vertikálním významu a jasnou jednotící linií v podobě cílené koncentrace na zvolené téma. Jednotlivé kapitoly nevykazují známky nežádoucích duplicit, překrývání, tematických odklonů či rozostření. Strukturace je přehledná a vzhledem ke zvolené materii vhodně pojatá, jednotlivé kapitoly i subkapitoly představují reálné strukturální prvky zpracování podpořené relevantním obsahem, a nikoliv nahodilé či pouze formální členění. Dílo má rovněž identifikovatelnou konsekvenční gradační linii korespondující s požadavky na tento typ práce kladenými.

Po **stránce metodologické** práce přiměřeně kombinuje a používá zdroje normativní, doktrinální i judiciální. Základní metodou zpracování je analyticky obohacená deskripce, vztahující se k recentní úpravě a částečně též k retrospektivnímu pohledu. Práce nikde neupadá do prosté popisnosti, byť v některých pasážích zbytečně reprodukuje rozsáhlejší normativní pasáže namísto přímého analytického přístupu. Autor neváhá prezentovat též svá vlastní argumentačně podložená stanoviska, což je samozřejmě vždy pozitivním prvkem, a diplomant tak zároveň osvědčuje schopnost kritického přístupu ke zkoumané materii. Závěr (s. 104an.) má nepřehlédnutelné syntetizační rysy, byť je ve formulaci jednotlivých výstupů někdy zbytečně defenzivní, a místy je bohužel zároveň zatížen projevy prosté rekapitulace.

Po **stránce obsahové** lze konstatovat, že dílo nabízí komplexní zpracování zvolené materie, které ji pojímá v patřičné šíři, ale zároveň též hloubce a souvislostech. Dílo rozpracovává řadu aspektů zkoumané problematiky, a přináší poznatky o obsahu předmětné úpravy v dimenzi nadstátní i v dimenzi vnitrostátní, které vhodně propojuje. Nesporným kladným rysem je zde důslednost, s jakou se autor vyrovnává s množstvím jednotlivých pramenů, které rozebírá v patřičné vertikální linii zkoumání, díky čemuž je výsledná podoba práce skutečným zmapováním tematiky a nikoliv pouze náčrtem její obecné struktury. Skutečnost, že autor nenašel na všechny vytčené otázky jednoznačné odpovědi (s. 106) je potom výsledkem poznání reflektující skutečný normativní stav této problematiky v současné době, která, obdobně jako řada jiných oblastí v právu EU, je založena primárně na budování nových řešení s výrazně autonomním prvkem, u nichž lze mnohem spíše očekávat jejich další vývoj a průběžné dotváření pravidel než plejádu apriorně zřejmých řešení a odpovědí.

Celkově lze shrnout, že předložená práce je zdařilým, komplexním a obsažným zpracováním relativně náročnějšího, neustále se rozvíjejícího a specifického tématu s velkým významem nejen na poli evropské integrace, ale i v oblasti vnitrostátních funkcí členských států. Práce splnila své cíle a pro zkoumání zadané materie i obor je nesporně relevantním přínosem. Dílo má veškeré potřebné rysy vědecké práce tohoto druhu a představuje odborné uchopení problému a jeho relevantní řešení na pozadí vhodné koncepční metodologie, struktury i využití patřičných odborných vstupů. Autor prokázal schopnost samostatně pracovat nad teoretickým problémem a relevantně zpracovat relativně obtížnou materii specifického obsahu do ucelené studie, využívaje k tomu též cizojazyčné doktrinární prameny a formulující svá argumentačně podložená stanoviska. Dílčí nedostatky jsou převážně v oblasti formální, jež nemají na výsledné hodnocení signifikantní vliv.

Lze uzavřít, že **diplomová práce** studenta **Ladislava Drhy** na téma „Otázka volného pohybu pacientů v právu EU“ **splnila požadavky na diplomové práce standardně kladené**, a proto ji **doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením stupněm „výborně“**.

V rámci obhajoby si dovoluji diplomantovi navrhnout rozpravu na téma zhodnocení využitelnosti současné úpravy volného pohybu pacientů v EU k vytvoření určité harmonizované sítě zdravotnických služeb v rámci EU, která by umožňovala budování specializovaných center pro realizaci nejnáročnějších operačních/léčebných výkonů, kam by byli cíleně odesíláni pacienti s příslušnou diagnózou z kteréhokoliv členského státu.

Od rozpravy se očekává zhodnocení možnosti započítání budování takové sítě za současné podoby práva EU v rámci unijních kompetencí, její reálnosti ve stávající politické i ekonomické situace EU a konečně též přínosu pro naplňování základních hodnot a cílů EU.

V Plzni dne 21. dubna 2012

JUDr., Bc. Richard Pokorný, Ph.D.
Katedra ústavního a evropského práva